

PIRMAS SKYRIUS

Venecija

Rugsėjo 3-ioji, 1957

– DŽIAUGIUOSI, KAD drėgnam ir šaltam Edinburgui atsukai nugarą ir atvykai į mano vakarėlį, – tarė Elza ir sveikindamasi su bičiule Marija Kalas spūstelėjo ją prie savo putlios krūtinės. Auksu spindinti, perlais siuvinėta dožo kepurė, greičiausiai šešiolikto ar ankstesnio šimtmečio originalas, truputį smuktelėjo jai nuo galvos. – Esi pagrindinė šio vakaro viešnia.

Prašmatniame viešbutyje „Danieli“ Elzos Maksvel rengiamas „vakarėlis“ buvo rudens pokylis, Venecijos kino filmų festivalio kulminacija ir visokio rango įžymybių traukos centras. Marija nesivargino dairytis, kad galėtų įsitikinti, jog Renesanso epochos salėje susirinko hollywoodinės garsenybės, turtingi aristokratai, princesės ir princai, kurių gyslomis teka mėlynas kraujas. Be abejo, ji buvo pati svarbiausia viešnia: *diva assoluta*. Sopranas, jos vardą žino net ir tie, kurie nesidomi opera. Garsiausia pasaulio moteris, jai trisdešimt ketveri, ji žavi, turtinga, mažne užkopusi į savo karjeros aukštumas, nors iki dangaus jai, žinia, dar toloka.

Jos septyniasdešimt ketverių metų apkūnoka draugė buvo visame pasaulyje žinoma žurnalistė. Savo skiltyje apžvalgininkė Elza Maksvel aprašydavo pramogų pasaulio debiutantų bei aukštuomenės atstovų skrydžius ir nuopusius. Jautėsi sėdinti

savo rogėse tiek Europoje, tiek Jungtinėse Valstijose. Organizuodavo visokius renginius – nuo žirgų lenktynių ir kelionių burlaiviais iki vakarėlių, padėdavo užmegzti romantinius ir dalykinius santykius ir dėl asmeninės karjeros niekada neatsisakydavo kieno nors kviečiama. Vis dėlto šį vakarą Marija Kalas troško ne vien sužibėti – iš tikrųjų ji buvo dėkinga bičiulei už sudarytą progą ištrūkti iš škotiškos dulksnos.

Ta vasara Marijai buvo labai varginanti. Pasirengimas spektakliams, be to, dalyvavimas viešuose renginiuose ją visiškai pribaižė ir jau kelias savaites ji balansavo ant išsekimo ribos. Nors daktaras ją ir atkalbinėjo, vis tiek išvyko į prestižiškiausią Edinburgo festivalį kartu su Milano „La Scalos“ trupe. Škotijoje ji patyrė triumfą po triumfo – bet kiekvieną dieną jautėsi vis prasčiau. Keturis vakarus šiaip taip ištvėrė, visa laimė, kad neturėjo su balsu susijusių problemų. Paaiškėjus, kad jos dar laukia penktas spektaklis, nusprendė jį atšaukti. Ne tik dėl to, kad ėmė krėsti šaltis, skaudėjo galvą ir ėmė svaigulys – tikroji priežastis buvo Elzos Maksvel rudens pokylis, kuris lyg tyčia sutapo su jos pasirodymu scenoje. Marija buvo įsitikinusi, kad neatlaikys dar vieno spektaklio, taigi ji skrisianti į Milaną ir kartu prie šilto Gardos ežero atgausianti jėgas.

Sustiprėjusi po kelių ramybės dienų, nūnai kartu su Elzos svečiais ji žengė raudonu kilimu išklotais senoviniais akmeniniais laiptais, o svečių salėje jau laukė padengtas stalas su prašmatnia vakariene. Nesuskaičiuojamą daugybę kartų kopusi scenos laiptais aukštyn ir leidusis žemyn, ji beveik niekada nežiūrėjo sau po kojomis, visada judėjo su neapsakoma elegancija – tiesą sakant, be akinių ne visai gerai matė, kur stato kojas, todėl ir nesivargino žiūrėti. Gana kuklus, bet šiam vakarui sumaniai pasirinktas garderobas leido jai pasijusti kaip scenoje atliekant operos ariją: balta aptempta glaustinė ir platus balto atlaso sijonas su juodais taškeliais, be to, platus

baltas kaspinas per krūtinę ir juodos ilgos pirštinės. Ji atsisakė įmantraus galvos apdangalo, vienintelė puošmena, atitinkanti šio vakarėlio dvasią, buvo kelių šimtų žvakių šviesoje žėrintys smaragdai ir deimantai, sukaišioti į plaukų kuodą. Marija pati sau atrodė pasakiškai graži, juolab pažvelgusi į savo atvaizdą veidrodyje įsitikino esanti be galo panaši į kino aktorę Odrę Hebern – jos dievinamą ikoną. Žinia, suprato negalėsianti pastarajai prilygti stirnos grakštumu, bet prieš ketverius metus taip suėmė save į rankas, kad per dvylika mėnesių numetė kone keturiasdešimt kilogramų ir gerokai sulieknėjo. Anksčiau, būdama šimto septyniasdešimt trijų centimetrų ūgio, Marija svėrė gerus šimtą dvidešimt kilogramų. Be to, šveicarų gydytojas, šalia dietos, buvo jai paskyręs hormoninių preparatų, tablečių nuo skydliaukės ir skysčius šalinančių piliulių, o tai buvo kur kas geresnė priemonė nei varžyti save valgant vien akimis. Norėdama visada turėti prieš akis savo pastangų rezultatus, ji užsakė nutapyti keletą portretų, kuriuose atrodė kaip Odrės Hebern sesuo. Žiūrėdama į savo atvaizdą Marija pirmą kartą pasijuto laiminga ne tik scenoje, bet ir gyvenime. Vienintelis bado dietos trūkumas – jai nepavyko sumažinti blauzdų apimties, bet jas galima pridengti ilgu pūstu sijonu, koku šį vakarą ir segėjo. Marija didingai linkčiojo galvą, sveikinosi, šypsojosi. Aplink ją susibūrę svečiai varžėsi dėl jos dėmesio. Į sceną įžengė tikra primadona.

Šalia stovintis sutuoktinis paėmė butelį šampano nuo kelnerio padėklo ir įpylė jai.

– Turbūt taurę mielai išgertum, ar ne?

Kaip niekas kitas jis žinojo, kad Marija, kuri išvis negeria alkoholio, stengiasi nuslėpti savo baimes. Meneginis prieš dešimt metų tapo jos vadybininku, prieš aštuonerius – sutuoktiniu. Buvo už ją vyresnis trisdešimčia metų, gerokai žemesnis, apkūnus ir labai turtingas, didelis operos gerbėjas, turtus

susikrovęs iš plytų gamybos, tačiau tikrą pašaukimą rado sudaręs santuoką su Kalas. Vis dėlto Marijai kartais atrodydavo, kad šioje sąjungoje jai, kaip moteriai, teko antraeilis vaidmuo. Pastaruoju metu ji vis dažniau pajusdavo, kad vyro globa baigia ją uždusinti. Nors jis pasirūpindavo viskuo, ko reikėjo, kad kiekvienas jos pasirodymas būtų tobulas, ji, ruošdamasi naujiems vaidmenims, bandydama įsivaizduoti savo herojų meilės kančias ir tamsiąsias aistras, dažnai susimąstydavo: o vis dėlto, kokią vietą realiaame gyvenime užima jos pačios aistros?

– Ar matai antai tą vyrą? – Šalia jos išdygo Elza – svečių prisistatymas, regis, baigėsi, – prie Marijos rankos švelniai prisiglaudė šermuonėlių mantija, kuria Elza buvo apsigobusi nėriniuotą vakarinę suknią. – Tai Aristotelis Onasis, turtingiausias pasaulio vyras. Bičiuliai jį vadina tiesiog Ariu.

Tokiai moteriai kaip Marija, kuri mielai pavartydavo paskalų spaudą, be to, sukdavosi tarp tūkstančių pasaulio garsenybių, Elzos svečias iš nuotraukų buvo matytas, bet gyvo dar nebuvo sutikusi. Stebėdama šį žmogų, apsuptą moterų ir vyrų, aiškiai trokštančių susipažinti su juo, ji nusprendė, kad jis nudrėbtas iš kitokio molio nei tas, kuris matytas nuotraukose. Beje, gana žemo ūgio, bet darantis didesnę įspūdį, nei galėjo sudaryti žaibiškai praturtėjęs Mažosios Azijos verslininkas. Be to, Onasis vilkėjo smokingą su Keriui Grantui būdinga elegancija – šis žmogus pasižymėjo nežinia kokia charizma, buvo kažkoks ypatingas, tarsi švytinti žvaigždė gėstančiame žvaigždyne.

– Neatrodo, kad būtų iš Anatolijos, – išsprūdo Marijai.

– Žinoma, ne, – nustebo Elza. – Jis iš Graikijos, kaip ir tu.

Marija papurtė galvą.

– Esu skaičiusi, kad gimė Turkijoje. Ten kadaise iš tiesų būta gausios graikų kolonijos, tik jie skiriasi nuo Peloponese ar žemyninėje Graikijoje gyvenančių žmonių. Mes juos vadinome

tourkosporos, o tai, žinoma, ne komplimentas. Matote, dėl ilgus šimtmečius Graikijoje trukusios osmanų okupacijos mes nelabai pasitikime turkais.

– Še tau! – Elza žvilgtelėjo į Mariją didelėmis atsidavusiomis akimis. – Gal sakysi, susimoviau parinkusi jį tau kaip užstalės kaimyną? Pamaniau sau, žinomiausia graikė ir žinomiausias pasaulio graikas tiks vienas kitam į kompaniją... Šit ir markizė de Kadaval! Tik pažvelk į jos nepakartojamą galvos apdangalą. – Ši dama iš tikrųjų leido sau ant galvos įkurdinti tikrą Venecijos kampanilę.

Marija Elzai neprieštaravo. Niekas neturėjo teisės griauti Elzos Maksvel griežtos susodinimo prie stalo tvarkos – net ir primadona. Vadinasi, ji sėdės šalia turtingo laivybos magnato, bet kai vakarienė baigsis, nustatytoji tvarka nebegalios. Marija labiau apgailestavo dėl Batistos, kurio nebus šalia jos, – arba, dar tiksliau, Batista apgailestaus, kad jos nebus šalia jo. Jos vyras kitomis kalbomis, išskyrus italų, nekalba, tad bendravimas su kitakalbiais jam sukeldavo problemų. Jis nieko nesuprato ir ką Marija kalbėjo su Elza angliškai.

Sutrikęs šyptelėjo jai.

– Elza man pasakė, kur turėčiau sėstis, – itališkai paaiškino Marija. Ir kilstelėjo taurę. – Gražaus vakaro.

Meneginis su ja susidaužė, ir ji sau leido nuryti gurkšnelį gardaus putojančio šampano. Nejučia akimis susirado tą vyrą, kurį Elza jai ką tik buvo parodžiusi.

